

Πολεμοκάπηλοι, αριστεροί και δεξιοί

Sanderr¹

Ο κόσμος κοιτά με τρόμο καθώς ένας από τους πιο εξελιγμένους στρατούς του πλανήτη καταστρέφει μια εγκλωβισμένη, ουσιαστικά ανυπεράσπιστη, αστική ζώνη, σαν να πυροβολεί “ψάρια στο βαρέλι”². Δεν είναι παράξενο ότι υπάρχει μια εκτεταμένη οργή και ότι όλος ο κόσμος ζητά να μπει ένα τέλος σε αυτή την τρέλα. Αλλά αντί να σταματήσουν τον πόλεμο, πολλοί αριστεροί θέλουν να τον συνεχίσουν, στο πλευρό της Χαμάς. Και θέλουν να ξεχάσουμε τη βία που διαπράχθηκε από την πλευρά της εναντίον αθώων ανθρώπων, επειδή διαπράχθηκε “για καλό σκοπό”. Ήταν, όμως, έτσι;

Οι απολογητές της Χαμάς ισχυρίζονται ότι ο στρατός της αποτελείται από ντόπιους μαχητές της ελευθερίας που ορθώνονται ενάντια στη αποικιοκρατική δύναμη, και ότι η ιστορία των αντιαποικιοκρατικών αγώνων δείχνει ότι τέτοιες συγκρούσεις είναι αναπόφευκτα βάρβαρες, με πολλές αθώες απώλειες και από τις δύο πλευρές. Ισχυρίζονται, επίσης, ότι πέφτει στους “μαχητές της ελευθερίας” να αποφασίσουν πώς θα διεξάγουν την πάλη τους, και ότι αυτοί που υποστηρίζουν την απελευθέρωση του “Παλαιστινιακού λαού” δεν θα πρέπει να αμφισβητούν τις μεθόδους τους. Ειδικότερα, αν είναι λευκοί και ζουν σε χώρες που οι ίδιες είχαν αποικίες. Η ντροπή για την τωρινή ή παλιότερη συμπεριφορά των “χωρών” τους θα πρέπει να σωπαίνει κάθε κριτική σκέψη σχετικά με τις τακτικές και τους στόχους της “αντιαποικιοκρατικής” πάλης. Δεν είναι σε θέση να δώσουν “μαθήματα ηθικής στην αντίσταση”.

Οι απολογητές του άλλου στρατοπέδου, οι σιωνιστές, χρησιμοποιούν το ίδιο ακριβώς επιχειρήμα. Η ντροπή των αντισημιτικών διώξεων των Εβραίων στην Ευρώπη στο παρελθόν, πρέπει να σωπαίνει κάθε κριτική στο Σιωνιστικό κράτος. Επειδή υπήρξε το Ολοκαύτωμα, επειδή υπήρξε η Νάκμπα, κάθε πλευρά ισχυρίζεται ότι η *βαρβαρότητα που υφίσταται δικαιολογεί τη βαρβαρότητα που ασκεί*.

Αλλά δεν είναι το χρώμα του δέρματός σου ούτε το χρώμα της πατρίδας που γεννήθηκες που καθορίζει αν η σπτική σου είναι σωστή ή λαθεμένη.

Θυμάμαι μια συζήτηση που είχα, πίσω το 1976, με αριστεριστές φίλους που έλεγαν ότι δεν θα έπρεπε να ασκούμε κριτική στους Ερυθρούς Χμερ³ του Πολ Ποτ· επειδή είμαστε λευκοί Ευρωπαίοι, δεν έχουμε δικαίωμα να το κάνουμε αυτό. Κατά τη γνώμη τους, οι Ερυθροί Χμερ ήταν μαχητές της ελευθερίας· η καταγγελία τους σημαίνει ότι υποστηρίζουμε τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό. Σήμερα, φυσικά, κανείς δεν ψάχνει πια δικαιολογίες για τους μαζικούς τάφους του Πολ Ποτ. Ναι, αλλά αυτό ήταν διαφορετικό, θα πουν ίσως, οι Ερυθροί Χμερ δολοφόνησαν περισσότερο τον ίδιο τον λαό τους. Σωστά. Αλλά το ίδιο κάνει και η Χαμάς.

Όπως ισχυρίζεται η *Internationalist Perspective* στο “*Ο καπιταλιστικός Κόσμος του Θανάτου*”, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Χαμάς ήξερε ότι η ενέργειά της την 7η Οκτωβρίου θα προκαλούσε μαζικό θάνατο και καταστροφή στη Γάζα και ότι αποφάσισε ψυχρά ότι άξιζε το τίμημα. Είμαστε ακόμα αρκετά άνθρωποι για να οργιζόμαστε για αυτή τη θυσία χιλιάδων συνανθρώπων μας στο βωμό της δίψας της Χαμάς για εξουσία;

1 Στμ. Μεταφρασμένο από εδώ: <https://internationalistperspective.org/warmongers-left-and-right>.

2 Στμ. Στο πρωτότυπο: *like shooting fish in a barrel*. Ιδιωματισμός που σημαίνει: *εξαιρετικά εύκολα*.

3 Στμ. *Ερυθροί Χμερ*: οι οπαδοί του κομμουνιστικού κόμματος στην Καμπότζη, όπου και κυριάρχησαν μετά το τέλος του εμφυλίου το 1975, μέχρι και το 1979. Οι ακραίες κοινωνικές πολιτικές τους προκάλεσαν γενοκτονία. Ο ηγέτης τους Πολ Ποτ πίστευε ότι για να επιτευχθεί πραγματική κοινωνική επανάσταση στην Καμπότζη, ήταν απαραίτητο ολόκληρη η χώρα να επιστρέψει σε μια αγροτική οικονομία, στην οποία δεν θα είχαν θέση η βιομηχανία, οι χρηματικές συναλλαγές, οι πόλεις και η μόρφωση. Οι προσπάθειές τους για αγροτική μεταρρύθμιση οδήγησαν σε λιμό μεγάλο μέρος του πληθυσμού, ενώ η επιμονή της στην αυτάρκεια, ακόμη και σε φαρμακευτικά προϊόντα, οδήγησε στο θάνατο χιλιάδων ανθρώπων από ιάσιμες ασθένειες.

Για τι μάχεται η Χαμάς;

Μάχονται “μαχητές της ελευθερίας”, όπως η Χαμάς και η Ισλαμιστική Τζιχάντ, για την απελευθέρωση; Απελευθέρωση ποιου από τι; Θα ήταν ελεύθεροι οι κάτοικοι της Γάζας και της Δυτικής Όχθης αν ζούσαν σε ένα ισλαμιστικό κράτος της Χαμάς; Τι σημαίνει “Ελεύθερη Παλαιστίνη”;

Στόχοι και μέσα συνδέονται πολύ στενά. Οτιδήποτε κάνει η Χαμάς – η βίαιη καταστολή απεργιών, η φυλάκιση και ο βασανισμός αντιπάλων, οι δολοφονίες πολιτών, η ομηρεία παιδιών και ενήλικων, κλπ. – δείχνει ποιος είναι ο στόχος της: η εγκαθίδρυση ενός ισχυρού κράτους που ποδοπατά αδιάστακτα τις ελευθερίες των πολιτών του. Το περασμένο καλοκαίρι [σ.μ. του 2023] υπήρχαν πολλές κοινωνικές διαμαρτυρίες στη Γάζα. Διαδηλώσεις που απαιτούσαν νερό, ρεύμα, καλλίτερους μισθούς. Η Χαμάς τις κατέστειλε, αλλά λιγότερο βίαια από άλλες χρονιές (ιδιαίτερα σε σχέση με τον Μάρτιο του 2019), σαν να φοβόταν να “ρίξει λάδι στη φωτιά”. Το εντυπωσιακό ξέσπασμα της Χαμάς στις 7 Οκτώβρη ακολούθησε αυτό το καυτό καλοκαίρι. Μια σύνδεση ανάμεσα στα δυο γεγονότα δεν είναι αδύνατη. Η Χαμάς επεδίωκε να αποκαταστήσει το κύρος της τόσο στη Γάζα όσο και στη Δυτική Όχθη. Ότι αυτή η ενέργεια θα είχε αυτή τη συνέπεια ήταν ένα εύλογο ενδεχόμενο. Η ανισχύροτητα των Παλαιστινίων, λέει ο ειδικός για την Παλαιστίνη *Emilio Minassian*⁴, “παράγει μια λογική διπλής δυσαρέσκειας: επιθυμία για αναγνώριση, από τη μια, και για εκδίκηση, από την άλλη”.

Η Χαμάς δεν είναι χειρότερη ή πιο βίαιη από το ισραηλινό κράτος. Αμφότεροι ενεργούν με μια παρόμοια λογική που οδηγεί στην αιματοχυσία των αθώων. Αλλά καθώς διαφέρουν τα μέσα τους, διαφέρουν και οι τακτικές και οι στρατηγικές τους. Είναι μια ασύμμετρη σύγκρουση. Συνεπώς, η βαρβαρότητά τους εκφράζεται με διαφορετικούς τρόπους. Ο ένας κόβει κεφάλια, ο άλλος κάνει μαζικούς βομβαρδισμούς. Και οι δύο είναι τρομοκράτες γιατί το να σπέρνουν τον τρόμο είναι ο βασικός τους στόχος. Ο φόβος ως ένα πολιτικό όπλο γίνεται όλο και περισσότερο η νόρμα στην εποχή μας.

Πουθενά στον κόσμο δεν υπάρχει μια χώρα που να ανήκει “στον λαό”. Παντού η γη και οτιδήποτε πάνω σε αυτήν ανήκει στους ιδιοκτήτες. Δεν υπάρχει ούτε ένα μοναδικό παράδειγμα “εθνικο-απελευθερωτικής” πάλης που να απελευθέρωσε την πλειοψηφία του πληθυσμού από την πείνα και την ανημπόρια. Κάθε ένας από αυτούς τους αγώνες ήταν μια πάλη ανάμεσα σε καπιταλιστικές οντότητες και οι αριστεριστές είχαν πάντα μια πλευρά να υποστηρίξουν.

Οι ίδιες αριστεριστικές ομάδες που τώρα πιστεύουν ότι η αντίθεση στη συλλογική τιμωρία της Γάζας συνεπάγεται την υποστήριξη στη Χαμάς, πίστευαν ότι η αντίθεση στον πόλεμο στο Βιετνάμ συνεπαγόταν την υποστήριξη στο σταλινικό κράτος του Βορείου Βιετνάμ. Δύο εκατομμύρια άνθρωποι πέθαναν σε αυτόν τον πόλεμο. Το Βιετνάμ “νίκησε”. Τώρα είναι ένα αστυνομικό κράτος που έχει γίνει ένας νεόκοπος εμπορικός και πολεμικός συνεργάτης της χώρας από την οποία “απελευθερώθηκε”. Οι Βιετναμέζοι δουλεύουν τώρα σε εργοστάσια για την αμερικανική αγορά με μισθούς χαμηλότερους από αυτούς στην Κίνα, με πάνες για να κόψουν τα διαλείμματα για τουαλέτα. Μπορούν τώρα να πίνουν Coca-Cola στο Ανόι. Η Pepsi, υπάρχει δικαίωμα επιλογής.

Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε με τη λίστα των εθνικών “απελευθερώσεων” αλλά αυτό θα μας οδηγούσε πολύ μακριά. Προφανώς, αυτό δεν σημαίνει ότι τα αποικιοκρατικά καθεστώτα ήταν καλλίτερα. Ότι η πλειοψηφία του πληθυσμού στις περισσότερες χώρες που απελευθερώθηκαν από τον αποικιοκρατικό ζυγό ζει σε μεγάλη εξαθλίωση δεν είναι εξαιτίας αλλά παρά την εθνική “απελευθέρωσή” τους. **Αλλά καθιστά φανερό ότι ο εθνικός αγώνας είναι εξ ορισμού ένας αστικός αγώνας που δεν οδηγεί σε πραγματική απελευθέρωση.** Αντίθετα, ιδιαίτερα στην εποχή μας, είναι ένα εμπόδιο. Ότι τα αποικιοκρατικά καθεστώτα, με τον κληρονομημένο ρατσισμό τους, καταργήθηκαν, είναι κάτι καλό. Αλλά ακόμα και με ένα αδιαμφισβήτητο πλεονέκτημα, όπως η κατάργηση του apartheid στην Νότια Αφρική, πρέπει να βλέπουμε τα όρια. Πρόκειται για μια χώρα στην οποία το χάσμα ανάμεσα στους φτωχούς και τους πλούσιους είναι από τα μεγαλύτερα στον κόσμο, που η

4 Σ.μ. Μεταφρασμένο στα Ελληνικά εδώ: Γάζα: “μια ακραία στρατιωτικοποίηση της ταξικής πάλης στο Ισραήλ-Παλαιστίνη”, https://inmediasres.espivblogs.net/gaza_an_extreme_militarisation.

ανεργία είναι μεγαλύτερη από ποτέ, που οι απεργοί γαζώνονται με αυτόματα, που οι εργάτες χωρίς χαρτιά φυλακίζονται...η πάλη για πραγματική ελευθερία εκεί δεν έχει καν ξεκινήσει ακόμα.

O Turner και o Bacon

Ένα άλλο παράδειγμα που χρησιμοποιείται από τους απολογητές της Χαμάς είναι η εξέγερση του Turner. Ο Nat Turner ήταν ένας σκλάβος που ηγήθηκε μιας αιματηρής εξέγερσης στη Βιρτζίνια το 1831. Ο στόχος του ήταν να σκοτώσει όσο το δυνατόν περισσότερους λευκούς. Ολόκληρες οικογένειες σφαγιάστηκαν. Κατά την άποψή τους εκείνη η σφαγή, όπως και η σφαγή από την Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου, δεν ήταν σφάλμα αυτών που την διέπραξαν. Είναι, όπως το θέτει ο Franz Fanon⁵, *“η βία του αποικιοκράτη που στρέφεται ενάντια στον καταπιεστή”*.

Αυτό μειώνει τον Turner και τη Χαμάς σε όντα χωρίς δική τους θέληση, χωρίς αυτενέργεια, απλά αυτόματα που ανακλούν τη βία που δέχονται όπως ένας τοίχος ανακλά ένα μπαλάκι του τένις. Ωσάν να μην είχαν άλλη επιλογή. Παρ’ όλα αυτά, υπάρχουν επίσης παραδείγματα εξεγέρσεων κατά των καταπιεστών που δεν έγιναν φυλετικοί ή εθνικοί αγώνες. Η πρώτη σημαντική εξέγερση στην Αμερική ήταν η εξέγερση του Bacon το 1676-1677. Σε αυτήν, φτωχοί λευκοί και μαύροι σκλάβοι πολέμησαν μαζί ενάντια στην αποικιοκρατική κυβέρνηση στη Βιρτζίνια. Κατέλαβαν την τότε πρωτεύουσα, το Jamestown. Η εξέγερση καταστάλθηκε μόνο όταν έφτασε ένα εκστρατευτικό σώμα από την Αγγλία.

Οι μαύροι σκλάβοι και οι λευκοί προλετάριοι είχαν τα ίδια συμφέροντα. Ακόμα και αφήνοντας στην άκρη την ηθική πτυχή (και σίγουρα δεν θέλω να εξιδανικεύσω την εξέγερση του Bacon σε αυτή τη βάση), θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι οι σκλάβοι που πολέμησαν με τον Bacon επέλεξαν μια πολύ πιο αποτελεσματική και ευφυή μέθοδο πάλης από αυτήν που διάλεξαν οι ακόλουθοι του Turner: μια συμμαχία βασισμένη στις κοινωνικές τάξεις με κοινά συμφέροντα, μάλλον, παρά στο χρώμα του δέρματος ή τη θρησκεία. Οι αποικιοκρατικές δυνάμεις το κατάλαβαν αυτό, επίσης. Η εξέγερση του Bacon προκάλεσε πανικό στους κύκλους τους. Υπήρξε μεγάλος φόβος ότι αδύναμοι λευκοί και μαύροι θα μπορούσαν να πολεμήσουν μαζί ξανά. Σύντομα μετά την εξέγερση, εισήχθησαν στη Βιρτζίνια οι “κώδικες για τη Δουλεία”, ένα σύστημα απαρχαίντ που σκλήρυνε περισσότερο τον φυλετικό χαρακτήρα της δουλείας και περιόρισε αυστηρά την επαφή ανάμεσα στους λευκούς και τους μαύρους.

Η αναπόφευκτη πραγματικότητα είναι ότι οι μαύροι σκλάβοι δεν θα μπορούσαν να χειραφετηθούν χωρίς τη βοήθεια από τη λευκή εργατική τάξη και ότι το μαύρο προλεταριάτο στις ΗΠΑ χρειάζεται απελπισμένα και σήμερα την υπερ-φυλετική αλληλεγγύη. Το ίδιο αληθεύει για τους Παλαιστίνιους. Δεν μπορούν να απελευθερωθούν χωρίς την υποστήριξη της ισραηλινής εργατικής τάξης. Και δεν μπορούν να αποκτήσουν αυτή την υποστήριξη δολοφονώντας, *à la Turner*, όσο το δυνατόν περισσότερους Εβραίους. Όπως αυτοί στην εξουσία, μετά την εξέγερση του Bacon, έκαναν οτιδήποτε δυνατόν για να απομακρύνουν τους λευκούς από τους μαύρους, έτσι και αυτοί στην εξουσία σε Ισραήλ-Παλαιστίνη, οι Σιωνιστές και οι Ισλαμιστές, κάνουν τα πάντα για να φέρουν σε αντιπαράθεση τους Εβραίους και τους Άραβες. Κάνουν οτιδήποτε για να αποτρέψουν τους Παλαιστίνιους και τους Ισραηλινούς προλετάριους από το να ανακαλύψουν ότι έχουν κοινά συμφέροντα.

Είναι αυτός ένας αντιαποικιοκρατικός αγώνας;

Το Ισραήλ, όπως και οι ΗΠΑ, δημιουργήθηκαν εγκαθιστώντας ως επί το πλείστον λευκούς Ευρωπαίους σε γη από την οποία οι υπάρχοντες κάτοικοι ξεριζώθηκαν. Αν τοποθετήσει κανείς δίπλα-δίπλα χάρτες από διαφορετικές χρονιές, μπορεί να παρακολουθήσει από κοντά την επέκταση και των δύο χωρών και τη συρρίκνωση της περιοχής των “ιθαγενών”. Αυτή η εκδίωξη των ντόπιων συνεχίζεται. Επιταχύνθηκε στη Δυτική Όχθη, υπό την σκληρή δεξιά κυβέρνηση του Νετανιάχου, και

⁵ Στμ. Φραντς Φανόν: Ψυχίατρος και συγγραφέας δοκιμίων, συμμετείχε στον αγώνα για την απελευθέρωση της Αλγερίας από την αποικιοκρατική Γαλλία. Ανέλυσε τις ψυχοσωματικές συνέπειες της αποικιοκρατίας και το φαινόμενο της βίας.

από τότε που άρχισε ο πρόσφατος πόλεμος είναι σε υπερκινητικότητα με τους εποίκους να λειτουργούν ως φανατικά επιθετικά στρατεύματα. Όπως έκαναν οι ΗΠΑ με τους Ινδιάνους, το σιωνιστικό κράτος θέλει να κλείσει Παλαιστίνιους σε εκτάσεις⁶. Το Ισραήλ όμως δεν είναι μια αποικιοκρατική δύναμη που επεκτείνει την επικράτειά του, την ελέγχει ήδη. Αυτό που κάνει είναι να διαχειρίζεται τους κατοίκους της, ωθώντας τους σε διαφορετικές ζώνες που θα διασφαλίσουν τη διαίρεσή τους και συνεπώς την κυριαρχία του κράτους.

Έτσι, ενώ οι τακτικές μπορεί να μοιάζουν παρόμοιες, αυτός δεν είναι ένας (αντι)αποικιοκρατικός πόλεμος. Υπάρχει, όμως, όπως επισημαίνει ο Minassian, μια ιδεολογική αναλογία με την αποικιοκρατία:

Το Ισραήλ έχει κληρονομήσει αυτή την ευρωπαϊκή λογική που συνίσταται στην “ζωοποίηση” της εργατικής δύναμης στη βάση φυλετικών κριτηρίων, στη χάραξη ενός ορίου ανάμεσα στον πολιτισμένο κόσμο και στον κόσμο πριν από τον πολιτισμό. Αυτό το παράδειγμα κυριαρχεί στο Ισραήλ· αυτή τη στιγμή, οι κάτοικοι της Γάζας σφαγιαζονται σύμφωνα με αυτή τη λογική: πνίγονται στις βόμβες χωρίς κανέναν άλλο πολιτικό στόχο από το να “καλμάρουν”, να ξαναθυμηθούν την ιεραρχία που διαχωρίζει τις ανθρώπινες ομάδες σε αυτή την περιοχή του κόσμου. Δαγκώνει ένα σκυλί; Σκοτώνουμε την αγέλη.

Και προσθέτει: “Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι τα όρια ανάμεσα στον πολιτισμένο και το ζώο είναι ρευστά. Έχουν υπάρξει, και παραμένουν ενεργά, και εντός της ίδιας της εβραϊκής ισραηλινής υπηκοότητας. Οι Αραβες (Mizrahi) ή Αιθίοπες (Fallasha) Εβραίοι ήταν για πολύ καιρό στη λάθος πλευρά του φράχτη και αποτελούσαν ένα είδος ντόπιων βοηθητικών στρατευμάτων που χρησιμοποιούνταν για τον κατευνασμό άλλων ντόπιων”.

Αλλά οι αντιαποικιοκρατικοί αγώνες είναι αγώνες ενός ντόπιου πληθυσμού, υπό την καθοδήγηση επιτελείων από την ανώτερη κοινωνική τάξη και μια ξένη δύναμη, που ελέγχει το κράτος και δρέπει την μεγάλη πλειοψηφία των κερδών της τοπικής οικονομίας. Μια πάλη μεταξύ δύο χωρών. Δεν είναι αυτό που συμβαίνει στην περίπτωση του Ισραήλ-Παλαιστίνης, λέει ο Minassian και, με αυτή την έννοια, η σύγκρουση δεν είναι αποικιοκρατική. Αφορά, ντε φάκτο, μια χώρα, μια οικονομία, με κέντρο το Τελ Αβίβ, του οποίου οι πόλεις στη Δυτική Όχθη και τη Γάζα είναι τα εξαθλιωμένα περιθωριοποιημένα προάστια. Οι κάτοικοι της Γάζας επίσης χρησιμοποιούν ισραηλινά χρήματα, ισραηλινά προϊόντα, ισραηλινές ταυτότητες. Παλαιστίνιοι και Ισραηλινοί προλετάριοι είναι τμήματα του ίδιου συνόλου. Πολλοί Παλαιστίνιοι από τη Δυτική Όχθη δουλεύουν, νόμιμα ή παράνομα, στο Ισραήλ και στα κατεχόμενα. Συχνά μιλούν εβραϊκά. Ο Minassian εξιστορεί:

“Πέρασα βράδια ακούγοντας απλούς εργάτες από ένα από αυτά τα στρατόπεδα να αφηγούνται πώς εξελισσόταν η εθνικοποίηση του εργατικού δυναμικού στα εργοτάξια της ισραηλινής πρωτεύουσας: Ασκενάζι⁷ Εβραίοι κατασκευαστές, Παλαιστίνιοι εργολάβοι, από το 1948, για το πέρασμα των εργατών από τα κατεχόμενα, Σεφαραδίτες⁸ Εβραίοι εργοδηγοί που, επίσης, μιλούσαν Αραβικά, κλπ. Αλλά και όλοι οι άλλοι “εισαγόμενοι” προλετάριοι: οι Ταϋλανδοί, οι Κινέζοι, οι Αφρικανοί, που, χωρίς χαρτιά, είναι στην πραγματικότητα αυτοί που βρίσκονται στη χειρότερη κατάσταση. Καμιά από αυτές τις ομάδες δεν μπορεί να αναμιχθεί με τις άλλες, κάθε ομάδα έχει το δικό της στάτους και θέση στις παραγωγικές σχέσεις”.

6 Στμ. Στο πρωτότυπο: *reservations*.

7 Στμ. Ασκενάζι ή Ασκεναζίτες αποκαλούνται τα μέλη των εβραϊκών κοινοτήτων στη Δυτική και Ανατολική Ευρώπη. Προέρχονται από Ιουδαίους που είχαν καταφύγει στην κεντρική Ευρώπη το 70 μ.Χ. για να αποφύγουν τους διωγμούς από τους Ρωμαίους. Κυρίως εγκαταστάθηκαν στην κοιλάδα του Ρήνου.

8 Στμ. Σαφαραδίτες ή Σαφραδίτες, ονομάζονται οι Εβραίοι που κατάγονται από την Ιβηρική Χερσόνησο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που εκδιώχθηκαν, κατόπιν εντολής των Καθολικών μοναρχών, από την Ισπανία και την Πορτογαλία στα τέλη του 15ου αιώνα. Μετά τον διωμό τους εγκαταστάθηκαν στην τότε Οθωμανική Αυτοκρατορία, ιδιαίτερα τη Θεσσαλονίκη, αλλά και σε άλλα μέρη του κόσμου. Ο σεφαραδίτικος Ιουδαϊσμός έχει να επιδείξει χαρακτηριστικές ιδιαιτερότητες.

Από την ίδρυσή του, το Ισραήλ, έχει προχωρήσει, κυρίως με αμερικανική βοήθεια, με ταχύτητα φωτός. Έγινε, χάρις, σε σημαντικό βαθμό, στην τότε μαζική χρήση της παλαιστινιακής εργατικής δύναμης, μια ισχυρή οικονομία, μια υψηλά αναπτυγμένη χώρα. Αλλά η ισχυρή ανάπτυξη τελμάτωσε τη δεκαετία του 1980: κατάρρευση του χρηματιστηρίου το 1983, πληθωρισμός 445% το 1984, ρεκόρ στο έλλειμα ισοζυγίου. Αυτό το ακολούθησε η διάλυση του Ανατολικού Μπλοκ, που έφερε μαζική μετανάστευση, ιδιαίτερα Ρώσων Εβραίων. Αυτές οι εξελίξεις σήμαιναν ότι η ισραηλινή βιομηχανία χρειαζόταν πολύ λιγότερη εργασία από τους Παλαιστίνιους. Η ανεργία των Παλαιστινίων εκτοξεύτηκε. Το Ισραήλ έγινε πρωτοπόρος στη βιομηχανία υψηλής τεχνολογίας αλλά είχε στην ευθύνη του, όπως καμιά άλλη από τις πρωτοπόρες χώρες, έναν τεράστιο αριθμό από “μη χρησιμοποιούμενους” προλετάρους. Με αυτή την έννοια, ο Minassian βλέπει στην οικονομία του Ισραήλ-Παλαιστίνη μια μεταφορά για την παγκόσμια οικονομία.

Η αντίδραση του Ισραήλ σε αυτή την κατάσταση ήταν μια πολιτική διαχωρισμού, εγκλεισμού των Παλαιστινίων σε θύλακες και το πέρασμα της διαχείρισής τους σε τοπικούς υπεργολάβους.

“Αυτός ο μεγάλος εγκλεισμός, αυτή η επιχείρηση διαχωρισμού, σε μια εθνο-θρησκευτική βάση, ανάμεσα σε προλετάρους που είναι χρήσιμοι και προλετάρους που περισσεύουν, ξεκινά την ίδια στιγμή με την ειρηνευτική διαδικασία, που στην πραγματικότητα είναι μια διαδικασία εξωτερίκευσης του κοινωνικού ελέγχου του πλεονάζοντος προλεταριάτου”, λέει ο Minassian. Έτσι, σε αντίθεση με μια αποικιοκρατική σύγκρουση:

“Είμαστε σε μια κατάσταση στην οποία το διακύβευμα δεν είναι τόσο η εκμετάλλευση μιας ντόπιας εργατικής δύναμης όσο η διαχείριση ενός πλεονάζοντος προλεταριακού πληθυσμού, σε μοναδική αναλογία για τα κέντρα της καπιταλιστικής συσσώρευσης. Για κάθε εργάτη με σύμβαση εργασίας στο Ισραήλ, ένας άλλος κρατείται σε ένα από τα μεγάλα κλειστά προάστια που αποτελούν τα πληθυσμιακά κέντρα υπό παλαιστινιακή δικαιοδοσία: τη Λωρίδα της Γάζας και τις πόλεις της Δυτικής Όχθης. Πρόκειται για σχεδόν πέντε εκατομμύρια προλετάρους “μαντρωμένους” λίγα χιλιόμετρα μακριά από το Τελ Αβίβ, αόρατους, που ζουν από την πώληση της εργατικής τους δύναμης, μέρα τη μέρα, φρουρούμενοι από στρατιώτες ώστε να μην μπορούν να φύγουν από τα κλουβιά τους”.

Η Γάζα, περισσότερο από τις πόλεις στη Δυτική Όχθη και τους καταυλισμούς προσφύγων, είναι ένας σκουπιδοτενεκές για την ισραηλινή οικονομία. Η ανεργία των νέων εκεί ξεπερνά το 70% (πριν από την τωρινή εισβολή). Όλοι αυτοί οι πλεονάζοντες εργάτες επιβιώνουν στην περιθωριακή οικονομία με την οικονομική βοήθεια από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένου του Ισραήλ. Αυτά τα χρήματα διανέμονται από τους υπεργολάβους, τη Χαμάς και τη λεγόμενη Παλαιστινιακή Αρχή, η οποία επιτελεί και άλλες κρατικές λειτουργίες, κυρίως τη διατήρηση της “τάξης” αλλά και τη συλλογή φόρων, τον εξαναγκασμό των νέων αντρών να πάνε στον στρατό, την καθυπόταξη άλλων παραστρατιωτικών ομάδων κλπ. Οι υπεργολάβοι ανταγωνίζονται μεταξύ τους, προσπαθώντας να ανακτήσουν τον φθίνοντα έλεγχο πάνω στους απογοητευμένους Παλαιστίνιους. Την ίδια στιγμή, επιδιώκουν να ενισχύσουν τη θέση τους απέναντι στον πελάτη τους, το ισραηλινό κράτος. Σύμφωνα με τον Minassian, εκεί θα πρέπει να ψάξουμε την εξήγηση για την στρατηγική της Χαμάς. Η Χαμάς θέλει να καταστήσει τον εαυτό της “εντελώς απαραίτητο”. Αυτό δεν έχει καμιά σχέση με απελευθερωτικό αγώνα.

Δεν είναι μια τοπική σύγκρουση

Αλλά η εσωτερική δυναμική στο Ισραήλ-Παλαιστίνη είναι μόνο ένα μέρος της ιστορίας. Είναι επίσης και μια γεωπολιτική σύγκρουση ανάμεσα στις ΗΠΑ και αυτούς που τις αμφισβητούν.

Η δημιουργία του Ισραήλ συνοδεύτηκε από ένα κύμα απο-αποικιοποίησης, καθώς η πίεση των Αμερικανών έβαλε τέλος στα περισσότερα ευρωπαϊκά αποικιοκρατικά καθεστώτα μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αμφότερα ήταν αποτέλεσμα μιας παγκόσμιας μετατόπισης ισχύος από την Ευρώπη στις ΗΠΑ. Μια στρατιωτικοποιημένη λευκή αποικία, με έναν ισχυρό, εξοπλισμένο από τους Αμερικανούς στρατό, ταίριαζε τέλεια στα γεωπολιτικά σχέδια των ΗΠΑ για τη Μέση Ανατολή. Και καθώς αυξανόταν η σπουδαιότητα των αποθεμάτων πετρελαίου, έτσι αυξανόταν και η σπουδαιότη-

τα του Ισραήλ για την Ουάσινγκτον. Από την αρχή, και ακόμα και σήμερα, το γεωπολιτικό πλαίσιο καθορίζει αυτό που συμβαίνει στο Ισραήλ-Παλαιστίνη. Με αυτή την έννοια, επίσης, δεν είναι ένας αποικιοκρατικός πόλεμος, αλλά μια ενδο-ιμπεριαλιστική σύγκρουση. Γράψαμε περισσότερα για αυτό στο προηγούμενο άρθρο, *“Ο καπιταλιστικός κόσμος του θανάτου”*. Η πολιτική των ΗΠΑ για τη διαμόρφωση μια φιλοαμερικανικής συμμαχίας εναντίον του Ιράν, γύρω από το Ισραήλ και τη Σαουδική Αραβία, έχει υπάρξει ένας σημαντικός παράγοντας. Το Ιράν είναι ο χορηγός και υποστηρικτής της στρατιωτικής πτέρυγας της Χαμάς (η “πιο μετριοπαθής”, πολιτική, πτέρυγα χρηματοδοτείται από το Κατάρ), όπως ακριβώς οι ΗΠΑ είναι ο πάτρωνας των Ισραηλινών ένοπλων δυνάμεων (*Israel Defense Forces, IDF*). Τα περισσότερα από τα χρήματα και τα όπλα που χρησιμοποιούνται στον πόλεμο, προέρχονται από άλλες χώρες. Μόνο οι απώλειες είναι τοπικές.

Σε εκείνο το άρθρο [σ.μ. *“Ο καπιταλιστικός κόσμος του θανάτου”*], επισημάναμε την έλλειψη προοπτικής της καπιταλιστικής παγκόσμιας τάξης· τη βεβαιότητα ότι η κρίση της θα βαθύνει. Η συστημική κρίση αποσταθεροποιεί τον κόσμο, ταρακουνά τις υπάρχουσες ισορροπίες. Η αύξηση των εξοπλιστικών δαπανών και των στρατιωτικών συγκρούσεων είναι μια παγκόσμια τάση. Μέτωπα που είχαν παγώσει “λιώνουν”, ενεργοποιούνται ξανά: στην Ουκρανία, την Αφρική, το Καραμπάχ και τώρα στη Γάζα. Όχι καινούριες συγκρούσεις, αλλά υπάρχουσες, που ξαφνικά “λαμπαδιάζουν” έντονα. Θα πρέπει να περιμένουμε ότι περισσότερες πυριτιδαποθήκες θα εκραγούν στα χρόνια που έρχονται.

Η διαχείριση και ο έλεγχος των μη χρησιμοποιούμενων τμημάτων της εργατικής δύναμης γίνεται όλο και περισσότερο ένα κεντρικό πρόβλημα στην καπιταλιστική παγκόσμια τάξη. Από αυτή την άποψη, το Ισραήλ μπορεί να είναι ένας προάγγελος. Αυτό που συμβαίνει τώρα στη Γάζα, σύμφωνα με τον Minassian, *“δεν είναι ένας πόλεμος, αλλά μια διαχείριση του πλεονάζοντος προλεταριάτου με πολεμικά μέσα, που αντιστοιχεί σε έναν ολικό πόλεμο, από την πλευρά ενός δημοκρατικού, πολιτισμένου κράτους, που ανήκει στο κεντρικό μπλοκ της συσσώρευσης του κεφαλαίου”*. Οι χιλιάδες θάνατοι στη Γάζα, συνεχίζει, *“απεικονίζουν μια τρομακτική εικόνα του μέλλοντος – των επερχόμενων κρίσεων του καπιταλισμού”*.

Ο καπιταλισμός φαίνεται ότι έχει περάσει σε μια καινούρια περίοδο στην οποία ο πόλεμος παίζει αυξανόμενο ρόλο. Μια περίοδο που μαθαίνουμε να θαυμάζουμε στρατιώτες και “μαχητές της ελευθερίας”, να χειροκροτούμε ή να κλείνουμε τα μάτια στις μαζικές δολοφονίες, να θεωρούμε τον θάνατο και την καταστροφή για τη μητέρα-πατρίδα κανονικότητα και να διαλέγουμε πλευρά σε συγκρούσεις που οι καθημερινοί άνθρωποι είναι πάντα οι χαμμένοι.

Η απελευθέρωση δεν θα έρθει μέσα από πόλεμο και τρομοκρατικές επιθέσεις αλλά μέσα από την αλληλεγγύη και την συνειδητοποίηση των κοινών συμφερόντων του “συλλογικού” εργάτη, ανεξάρτητα από το χρώμα και την πίστη. Όταν φτάσουμε σε αυτά, θα ξέρουμε τι να κάνουμε. Οτιδήποτε επιβραδύνει την ανάπτυξη τους στέκεται εμπόδιο στον δρόμο της αληθινής απελευθέρωσης. Πρώτα και κύρια, ο εθνικισμός, ο διαχωρισμός των ανθρώπων σε μια εθνο-θρησκευτική ή φυλετική βάση. Οπότε *κάτω οι παλαιστινιακές και ισραηλινές σημαίες, κάτω τα συνθήματα όπως “η Παλαιστίνη θα απελευθερωθεί, από το ποτάμι μέχρι τη θάλασσα”*: αυτό είναι μια πολεμική ιαχή, όχι ένα κάλεσμα για να σταματήσει ο πόλεμος. Να σταματήσουμε τον πόλεμο, αντί να πολεμάμε, αυτή πρέπει να είναι η πρώτη απαίτηση τώρα. **Σταματήστε τον πόλεμο τώρα! Απελευθερώστε τους ομήρους τώρα! Σταματήστε τον αποκλεισμό της Γάζας τώρα! Σταματήστε τα πογκρόμ στη Δυτική Όχθη τώρα! Όχι στον αντισημιτισμό, όχι στην ισλαμοφοβία! Φτάνει ο πόνος, φτάνει το αίμα, χτίστε αλληλεγγύη σε μια αντιεθνικιστική βάση!**